

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Vrstenaphio Lectori. 240.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

triosarum affectionum medicina. Nos autem medicamentum in venenum commutamus, dum eo ad ea, quæ minimè decet, abutimur.

Vrstenaphio Lectori. 240.

Virtus, ut quidem existimo (non enim certè affirmo ac pronuncio, sed lectoribus iudicium permitto) difficilis quædam res esse visa est, atque etiamnum videtur, non ob naturam suam, sed propter incomparabilem quandam eorum, qui ipsam consecrari nolunt, negligentiam atque socordiam. Nam alioqui, si quis rem exactè atque accuratè consideret, vitio longè facilius est. Quod si quis mihi diffidit, ne tumultuetur, verum probationem expectet, seipsum ab omni anticipata opinione atque contèdendi pernicacia purum & immunem servans. Ac quidem, quod ipsa diuina sit, hominèque dignissima, & naturæ maximè consentanea, & eorum, à quibus colitur, decus & ornamento, ut apud omnes certum & indubitatum præteribo: ad id autem quod in controuersia & dubitatione versatur, accedam. Cedò igitur, vtrum ex his duobus difficilius est, sexcentòsne thesauros perferuari, an præsentibus facultatibus contentum esse? diu noctuque turpes quæstus ac serviles numerare, an frugalitatem complecti atque amare? Omnes lædere, an læsis opitulari? Cum legitima vxore congrèdi (nondum enim summam philosophiam pono, sed quam plerique consequi possunt) quam alienas nuptias perfodere ac violare? incurabili auaritiæ morbo laborare, an ab huiusmodi furore liberum esse? Dolos necere, ac citra fraudem commercia cum aliis habere? Tribunalibus molestiam exhibere, an quietem agere? bona ad se nihil attinentia rapere, an etiam sua largiri? In negotiorum & criminum cæno volutari, an à negotiis & timoribus immunem esse? De multis rebus, quæque perfici nequeant, in cura & solitudine versari, an vnam hanc curam habere, quoniam pacto à virtute minimè excidat?

ἵνα πάθος γένηται, καὶ νόσημα, ἀλλ' ἵνα παθῶν φάρμακον. ἡμεῖς δὲ τὸ βουθήμα δηλητήριον κατασκευάζομεν, εἰς τὸ μὴ προσήκοντα αὐτῷ καταχρῆσθαι.

Οὐραθενσφίω Αναγνώστη. ρμ.

Ἡ ἀρετὴ, ὡς γε ἡγοῦμαι οὐ γὰρ δύσφοινομένη, ἀλλὰ τοῖς ἐπιτυχάνουσιν ἐπιτρέπω τιμὴν ἤφρον, δύσκολος εἶναι καὶ ἔδοξε καὶ δοκεῖ. ἢ παρὰ τιμὴν οἰκείαν φύσιν, ἀλλὰ παρὰ τιμὴν τῆς μετέπειτα αὐτῷ μὴ ἐθέλοντων ἀνυπαρξήτων ἰσχυρῶν. ἐπεὶ τῷ γε ἀκριβῶς σκοποῦμεν εὐκολώτερον πολλῶν τῆς κακίας ἔστιν. εἰ δὲ τις ἀπιστεῖ, μὴ θορυβείτω, ἀλλὰ ἀναμνήτω τιμὴν δόξουσαν, πάσης τσεγγήσεως καὶ φιλονεικίας καθαρόν ἑαυτὸν διατηρῶν. τὸ μὲν οὐδὲν ἴσως αὐτῷ εἶναι καὶ παραπαροῦσιν, καὶ τῆ φύσιν ἀρμυδιατάτῃ, καὶ κόσμον, καὶ ἐγγελλώπισμα τῆς ἀσπουδίας, ὡς πᾶσι ἀμολογημένοι παρήσω, ὅτι δὲ τὸ ἀμφιβαλλόμενον ἦξω. τί οὐδὲν εὐκολώτερον εἶπέ μοι. τὸ μὲν εἰς ἀνιχνεύειν τῆς αὐτῆς, ἢ τὸ τοῖς εἶσι ἀρετῶν, τὸ ὑπὸ τῶν καὶ μετ' ἡμέραν, ἀχρεῖ κέρδη καὶ τόκους ἀνελευθέρως ἀριθμεῖν, ἢ τὸ τιμὴν αὐτῆς ἀρετῆς ἀπαρῆσθαι καὶ φιλεῖν, τὸ πάντας ἀδικεῖν, ἢ τὸ τοῖς δεομένοις ὅτι κερεῖν. τὸ τῆ ἐνδόμοι μὲν γυνακί. οὐ γὰρ τιμὴν ἀκραν πῆμι φιλοσοφίας, ἀλλὰ τιμὴν πολλοῖς ἐφικτίω. ἢ τὸ τῶν ἀλλοτρῆς διορῆσιν γάμων, τὸ νοσεῖν τὸν ἀνήκεστον τῆς φιλοσηματίας ἔρωτα, ἢ τὸ ἐκ τῶν εἶναι τῆς τοιαύτης μανίας, τὸ δόλως ἀπάτην, ἢ τὸ ἀδύως προσφέρεισθαι τὸ δικαστηρίου ἐνοχλεῖν, ἢ τὸ τοῖς ἡουχίας ἀγειν. τὸ ἀπάξεν τὰ μὴ προσήκοντα, ἢ καὶ τὸ τὰ οἰκεία ἀφαιρῆναι, τὸ ἀράγμασι καὶ ἐγκλήμασι ἐγκληθῆσθαι, ἢ τὸ παραγμάτων ἀπηνάλασθαι καὶ φέρον. τὸ περὶ πολλῶν καὶ ἀνινύτων φροντῖδων μελεμᾶν, ἢ τὸ μίαν ἔχον φροντίδα, πῶς τῆς ἀρετῆς μὴ ἐκπέσῃ.

τὸ

τὸ φιλοφραγμαίνεῖν, ἢ τὸ ἀφραγμα-
 σιῶν σιζῆν, τὸ μὴ λαμβάνειν κόρον, ἢ
 τὸ μηδὲ ἐρεῖν τῆς ἢ τὸν κόρον ὑβρίζον-
 των. τὸ θαλασσεύειν καὶ ναυαγίαις πε-
 ριπίπειν, ἢ τὸ ἐν λιμένι κερθισθαι, καὶ
 τὰ τῆς ἄλλων ὀπισθοπεῖν ναυάγια.
 ἐγὼ μὲν οὐδὲ τιῶν εὐκολιῶν ἐβελήθην
 δεῖξαι τῆς ἀρετῆς, καὶ τὴν δυσκολίαν
 τῆς κακίας, ὁ δὲ λόγος περὶ τῶν, μετ-
 ζῶντι πεποιτικῶν, τῆ μὲν ἀρετῆς καὶ τὴν
 εὐφροσύνην, τῆ δὲ κακίας καὶ τὴν ἀνιδίαν
 ἐπιμένειν συναποδείξας. καὶ ἐρεῖν ἐν
 τέτοις κερταταῖσιν. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ
 τρυφή καὶ ἡ ἡδονὴ τῶν μιλυλευδῶν, δο-
 κοῦσι τοὺς πολλοὺς ὀφθαλμοζέουσαι,
 ὡς καὶ ἡδῆα τυγχάνουσι καὶ εὐκα-
 λοι, ἀναγκασίον καὶ περὶ τῶν ἀπο-
 δύσιαδ' ὀφθαλμοζέουσαι, ἵνα παρῶ τῆσ
 τιῶν δικῶν, τὴν τῆ τρυφῆ καὶ τῆ ἀκα-
 λασία ἐπιτηδεύειν, ἢν ἀφ' τῶ πλε-
 σθῶν, καὶ τῶ τῶν ὀφθαλμοζέουσαι ἰμά-
 πα, ἐλευσῶν καὶ σφοδρῶν περὶ τῶν τῶ
 ἱερὸν ἀπεβραγῶδησαι εὐαγγέλιον, ὅτι
 εἰ μὴ ἡ τρυφή, μὴ τὰ μυσία καὶ δυσ-
 βάπελα, δύσιατά τε καὶ ἀνίκατα νοση-
 ματα τίκαται, καλεῖσθαι τρυφῆν, εἰ δὲ καὶ
 ποδαλγίας καὶ κεφαλαλγίας, καὶ ἐμε-
 τῶν, καὶ ὀφθαλμοζέουσαι, καὶ ὀφθαλμοζέουσαι,
 καὶ τῆς ἄλλων τῆς τοιούτων παθῶν αἴ-
 τία κερθισθῶν, ὑπ' ὧν καὶ αὐτῆ ἀμωρῶ-
 ται, μᾶλλον δὲ ἀφανίζονται, ὅτι ὡ κα-
 λέσθαι τρυφῆν, τὴν τῆς ποσούτων κα-
 κῶν μητέραν καὶ τρυφῶν. τὸ γὰρ μηδὲ
 τοῖς σιπτοῖς ἰσχυρῶν συγκεπελθεῖν, ἀλ-
 λά παρ' αὐτῶν ἀφανίζονται τῶν λαμ-
 μῶν, καὶ τὸ μὴ ἀδάνεσθαι τῆς ἡδονῆς τῶν
 τρυφῶν τῶν τῶν συνεχείας κερ-
 τῶν τῶν, παρῶν. ἔχ' ὡς ἀνίκαται,
 ἀλλ' ὡς μὴ πᾶν κερθισθῶν τῆς πα-
 χυτέρων δυνάμειν. ταῦτα μὲν οὐδὲ
 περὶ τῆς βυφῆς εἰρησῶν. περὶ δὲ τῆς
 ἡδονῆς καὶ ταῦτα, καὶ τῶν πλείονα εἰ-
 ρησῶν, εἰ μὴ γὰρ, ἵνα παρῶ τιῶν δε-
 πῶν καὶ τὴν ἀνίκαται, μὴ πολέμους ἀ-
 σπῶνδους τίκαται περὶ τῶν ἀπρεσῶν
 καὶ πλεονεξίας, ἐξ ὧν πολλὰ καὶ γά-

In negotiis ac rebus gerendis libenter ver-
 fari, an in otio viuere? Nunquam satiari, an
 ne ea quidem amare quæ etiam post fatie-
 tatem contumeliam accersunt? Nauigare
 ac naufragia perpeti, an in portu sedere,
 atque aliorum naufragia prospicere? E-
 quidem ipse virtutis duntaxat facilitatem
 ac vitij difficultatem demonstrare in ani-
 mo habebam: at oratio altius progressa
 maius aliquid præstitit. Illud enim præter-
 ea ostendit, & virtutis comitem esse vo-
 luptatem, & vitij molestiam, animique
 maiorem. Itaque hic quidē finem loquē-
 di facere oportebat. Verūm quoniam lu-
 xus & voluptas lepore suo plerisque deci-
 pere videntur, perinde videlicet ac suaves
 & faciles sint, aduersus hos quoque ad cer-
 tamē me accingam necesse est. Igitur, vt
 interim pœnam deliciis & lasciuie impē-
 dentem missam faciam, quam per diuitem
 illum, & eum, qui sordidis vestibus ami-
 ctus erat, miseradis ac tragicis admodum
 verbis factos sanctum Euangelium exagge-
 rauit, hoc aio: Si luxus non sexcentos mō-
 lestos, atque ad curandum difficiles, immō
 planē incurabiles morbos parit, quo mi-
 nus luxus appelleretur, non recuso. Si autem
 & pedum & capitis dolores, & vomitus,
 & apoplexias, & paralyfes, aliōsque huius-
 modi morbos accersit, à quibus ipse quo-
 que obtunditur, & obscuratur, vel, vt re-
 ctius loquar, prorsus deletur, piget certē
 luxum eum appellare, qui tot ac tantorū
 malorū parens atque altor est. Nā quod
 nec simul quidem cum cibis in aluum de-
 labi possit, verūm in ipso statim gutture
 extinguitur, quodque is, qui luxui studet,
 ne voluptatis quidem sensum percipiat,
 præ ciborum videlicet continuatione de-
 lusus, prætermittam: non quod ea parum
 virium habeant, sed quod crassiores atque
 obtusiori animo præditos homines haud
 admodum perstringere queant. Ac de lu-
 xu hæc mihi dicta sint. De voluptate autē,
 & hæc, & his plura dicentur. Nam si, vt de
 sumptibus & probro atque infamia nihil
 dicam, funesta bella, & plagæ, ex quibus
 plerumque pericula & mortes oriuntur,

minimè parit, voluptas sanè appelleretur. Si autem & dedecoris, & inexpressibilium bel-
lorum & periculorum, & mortium, & re-
prehensionum, ac sexcentorum aliorum
malorum radix est, haud scio an hanc vo-
luptatem nominare oporteat, quæ tot do-
lorum & acerbiorum causa est, atque à ra-
mis suis opprimitur ac deletur. Nam quòd
nec ante venerem congressum, nec in
ipso congressu, nec post eum appareat, mis-
sum faciat, non ut infirmum aliquid &
imbecille, sed quòd libidinosorum & in-
temperantium hominum fœcordiam at-
que ignaviam minimè vellicet. Nam si
quis rem accuratè perpendere velit, nec
ante congressum, nec in eo, nec post eum
apparet: verum ante eum perspicua est ra-
bies: in eo autem haud dubius furor, atque
eiufmodi agitatio, quæ nullo fræno. coër-
ceri queat: post eum autem, furoris potius
levatio, quàm voluptatis fructus. Nam qui
libidinem explevit, idem voluptatem etiã
extinxit. Qui autem in ea est, in oblecta-
mento non est, verum in agitatione, &
cæstro ac perturbatione. Quocirca si hæc
ita se habent (habent autem, ut quidem
mihi persuadeo) atque tum facilius, tum
iucundior, naturæque congruentior, citra
vllam dubitationem esse virtus demon-
strata est, compressis manibus, lætiorque at-
que alacri animo eam complectamur, que
sui amantes & in hac, & in altera vita in-
signes atque conspicuos reddit.

Heraclidi Episcopo. 241.

Apud Christianos solos, qui quidem ve-
rè hoc cognomèto digni sunt (neque enim
quisquam à vulgi stoliditate atque impro-
bitate religionem æstimer) connectuntur
ea, quæ plurimùm inter se disjuncta sunt.
Animi autem magnitudo ab omni arro-
gantia & contumacia libera, atque in se-
datis & compositis moribus solertiam re-
tinens mansuetudine temperatur. Etenim
superbiæ nihil secum ferens, verum leni-
tate ac morum facilitate condita (quod
dictu mirum est) humilis & abiecti animi

νατοι καὶ κινδύων ἀποτίθειται, καὶ
λείθω ἡδονῇ. εἰ δὲ καὶ ἀσχημῆς, καὶ
πολέμων ἀκροῦκτων, καὶ κινδύων, καὶ
θανάτων, καὶ κεντηρεῖων, καὶ ἄλλων
μυρίων κινδύων ἕστι ρίζα. ὅσα οἶδα εἰ-
ρηστὰ αὐτῷ κελείσθαι ἡδονῇ, τὴν
ποσούτων ἀλγειῶν αἰτίων, καὶ ὑπο-
τῆς κλάδων ἀφανίζουμένην. τὸ γὰρ
μὴ εἶ φαίνεσθαι αὐτῷ, μήτε πρὸς τῆς
μίσσεως, μήτε ἐν αὐτῇ, μήτε μετὰ ταύ-
τις, παρήσω, ἕχ ὡς ἀδρανῆς, ἀλλ'
ὡς τῆς τῆς ἀκατάστατον μὴ καθαπτό-
μενον ῥαθυμίας. εἰ γάρ τις ἀκρίβως βα-
σανίζεν ἐθέλοι, ἕτε πρὸς τῆς μίσσεως,
ἕτε ἐν αὐτῇ, ἕτε μετὰ ταύτην φαί-
νεται. ἀλλὰ πρὸς μὲν αὐτῆς, λύθηα
ἕστι λαμπαρά. ἐν αὐτῇ δὲ μανία, σα-
φῆς, καὶ κλονος ἀχετος μετὰ δ' αὐ-
τὴν, μανίας μᾶλλον ἀπαλλαγῇ, ἢ
ἡδονῆς ἀπολαυσις. ὁ μὲν γὰρ πληρώ-
σας τὴν ἔπιθυμίαν, καὶ τὴν ἡδονὴν ἐσ-
βουθεν. ὁ δ' ἐν αὐτῇ ὄν, ὅσα ἔστιν ἐν ἑ-
προσιῶν, ἀλλ' ἐν κλονῶ, καὶ οἴστω πα-
ραχῆ. εἰ τοίνυν ταῦθ' ἔτῳς ἔχει. ἔχει
δὲ, ὡς γε ἑμαυτὸν πείθει, καὶ εὐκολοῦται,
εἰ, καὶ ἡδίων, καὶ τῇ φύσει μᾶλλον ἀρ-
μύθησας ἀναμφιβόλως ἀπεμφάθη ἢ
ἀρετῇ, ἀσπίξ καὶ εὐθύμας ἀπειχό-
μεθα ταύτης, τῆς καὶ ταῦθα καὶ καὶ
ἀποβλέπεις ποιέσης τοὺς ἔργατάς.

Ἡρακλείδῃ ἑπισκόπῳ. σμα.

Παρεὶ χριστιανοῖς μόνοις, τοῖς γε ὡς
ἀληθῶς τῆς παρορησίας ἀξίοις. μὴ
γάρ τις ἀπὸ τῆς τῆς πολλῶν σχημά-
τητος κρινέτω τὴν θρησκείαν. συνά-
πτεται πὰ πλείστον ἀλλήλων διεσῶται.
ἢ γὰρ μεγαλοφροσύνη, πάσης αἰθα-
δέας καθαρεύουσα, καὶ ἐν χολαίῳ τῷ
ἦθει τὸ ἀγχινοῦ σάξισσα, ἔπιτεκία
κρινᾶται, ὑπορηφάνιας γὰρ οὐδ' ἐπα-
γροδῆν, ἀλλὰ πρὸς ἔπιτεκίαν κειρα-
μδην, ὅσαρ παράδοξον εἶπεν, ἐκκλίνει
τὴν ἀπεινότητά. τῷ μὴ μὴ ἐπαίρεσθαι
ἔφ'